

szervező: **bázis**

szponzor: Perla Harghatei
Isabella Buda

BERSZÁN VERES BETUKER

| sajtóközlemény:
Welcome to the Uncanny Valley

| **BÁZIS** - kortárs képzőművészeti galéria
művészek: **Berszán Zsolt, Betuker István, Veres Szabolcs**
kurátor: **Adriana Oprea**

| megnyitó: **2011. március 11. 19.00**
2011. március 11. - május 25.
cím: Ecsetgyár, Henri Barbusse utca 59-61, 1 emelet, Kolozsvár

| **Welcome to the Uncanny Valley**

A festészet meghalt már párszor mostanáig, ennek ellenére minden alkalommal, amikor a kortárs művészet eltemette, halott nélküli temetésen sírtunk, mivel a festészetet élve temették. Mindig visszajött, mert tulajdonképpen soha nem tűnt el.

Berszán Zsolt, Betuker István és Veres Szabolcs képzőművészek vállalták fel legújabban a festészet visszaemelését a kortárs romániai képzőművészetbe. Festészetük éppen olyan, amilyennek tűnik: komoly munka, jóformán hiba nélkül csomagolva. Mivel azonban a meg nem halt visszahozásáról van szó, festészetük olyannak tűnik, mint amilyen: kísértetjárta munka, szubjektív, letaglózó tér. Nem véletlen, hogy egy freudi jellegű kifejezéssel lehet a leginkább megközelíteni – the uncanny (hátborzongató, rejtélyes, ismeretlen, idegen).

A japán robotika indította útjára: the uncanny valley az emberi és nem emberi találkozásának pszichikai dinamizmusát jelenti (eredetileg ember és gép együttélésére vonatkoztatva). A the uncanny kifejezés felbukkan már a 60-as évek utáni festészettel kapcsolatban is, vagyis a festészet első halálhíre idején (mely szerint a festészet halálra ítélt, halott közeg), ekkor elsősorban arra vonatkozik, ami titokban nagyon is ismert számunkra – vagyis élő, ám hátborzongató, elviselhetetlen, következképpen elnyomott – halottnak nyilvánított. Másodsorban arra utal, ami a miénk, jól ismert, régi és megszokott, amit kirekesztettük, elfojtottuk mélyen magunkba, és ami visszatér, újra megjelenik, újratereztetik eltűntethetetlenül. Feltámad.

Uncanny az arc mögötti robot, a húsprotézis, mely több ezer, a vénák és izmok között feszülő mesterséges ideg hatására kezd mozogni, a bőr alá furakodó idegen, a halott belső és a föld alól kiáltó élő. Uncanny a szörny, ami nem tud kijönni (jól tudjuk honnan), ezért kísért rothadó bűzével, szörnyszerű, ocsmány, torz jelleget adva az emberinek. Betuker István képi világában homályos előrejelzésként sejlik fel, Veres Szabolcs munkáiban szinte nekiütközünk a félelmetes portrékból áradó erőszaknak.

Ha azonban ennyire a belsönkké vált, szubjektívizált, a figuráció által emberi szférába emelt az, amit kettejük festészetében látunk, miért lesz mégis vészjósló? Azért, mert Berszán Zsolt absztrakt formában, azaz a témát festészeti terminusokban radikalizálva állítja elének a számunkra legidegenebb megszokottat és legközelebbi ismeretlent: a halál feketeségét. A the uncanny emlékeztet a halálra, amelytől félünk, szembesít azzal, amiről nem akarunk tudomást venni, pedig jól tudjuk: a fekete előbb-utóbb minden színt elnyel.

Adriana Oprea
art critic
researcher in contemporary art
archivist at the National Museum of Contemporary Art Bucharest

| további információkért írjanak a következő email címre:
bazisgallery@gmail.com
www.bazis.ro